

Rigsdagstidende.

1852.

Forhandlingerne paa Folkethinget.

N° 172.

Tredie Session.

52de Møde.

Torsdagen den 8de Januar.

(Fortf.)

Madvig (fortf.): Men ogsaa fra den anden, Fæsternes Side, har Sagen sin store Betænkelse. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den District (Tscherning) har flere Gange bemærket, at det Uheldigste ved det hele Fæstevæsen for Fæsterne er en stor Usikkerhed i Beregningen; men det maa indrømmes, at dette Lovudkast vil danne et Forhold, hvor denne Usikkerhed bliver meget større. Nu stiftes nemlig Fæstecontracten paa Mandens og Konens Livstid, og denne sidste kan i visse Tilfælde ligesom fornyes derved, at Manden tager sig en ny Kone, men ved en Lov som den foreslaaede vilde der aabnes Veie for en Række Ugteffaber, der blev indgaaet saaledes, at Udsigten for Familiens Underhold var bunden til den Enes, Konens Liv, og at foranledige en saadan Række af Hazardugteffaber og Stiftelse af Familier paa saadant Grundlag vil jeg ansee for meget betænkeligt. Men hvad der især for mig taler mod denne Lov, det er det samme som baade er yttret af Rigsdagsmanden for Odense Amts 5te Valgkreds (Jespersen) og dernæst er omtalt idag af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Mourier), nemlig, at idet Udkastet søger at udelukke Speculationen og Interessen fra Ugteffabet i Fæstebondestanden i en vis Retning, saa giver det hvad jeg maa kalde Ugteffabspeculationen i en anden Retning et større Spillerum, idet enhver Fæster, naar en saadan Lov vedtages, efterlader sin Enke en Besiddelse, som hun uden videre kan dele med en anden, og den gamle, affældige Fæster, der er Enkemand, vil saaledes maagte blive en Brudgom, der faaer

sin Tillokkelse ved Hensynet til den, med hvem efter hans Død Fæstet kan deles. Naar en gammel Mand, som Loven hidtil er, vil gifte sig, saa maa det yngre Fruentimmer, med hvem han vil gifte sig, overveie, om hun vil forbinde sig med ham og være en god Stedmoder for hans Børn forat vinde Forsørgelse, medens han lever, og fremdeles for sig og hans Børn, saalange hun efter ham sidder hen som Enke; Beregninger herudover kunne ikke lettelig gjøres, som de ikke bør gjøres; men en Lov som den foreslaaede aabner en betænkelig Mark for dem. Det er umuligt, hvad Lovudkastet i eet Punkt har villet, naar Fæsteforholdet bibeholdes, at forhindre, at ved de Beregninger, der jo iøvrigt ogsaa ellers hyppig gjøre sig gjældende ved Ugteffabers Indgaaelse, ogsaa Trediemands, Godseierens, Interesse griber ind, saalange vi ikke kunne fjerne Indfæstningen. Lader os blot tænke paa det Tilfælde, hvor ved en Fæsters Død Fæstet kun ved en Datter kan bevares i Familien, og hvor det altsaa skal overdrages en Svigersøn. Her har Godseieren den samme Indflydelse; han forlanger sin Indfæstning, og naar den, hvem Datteren vilde ægte, ikke kan give saa meget i Indfæstning, som forlanges, kan han ikke blive hendes Mand uden Tab af Fæstestedet. Denne af Fæsteforholdet flydende Indflydelse, som forresten i Birteligheden, naar ikke særlig Ubillighed kommer til, fremtræder i Forbindelse med meget Andet, der stiller den i et andet Lys, kunne vi ikke ved Lov fjerne, fordi Forholdet har mistet den patriarkalske Simpeltid og Fasthed, som det oprindeligt havde, og vore Bestræbelser efter at give det en saadan Simpeltid og Fasthed ville altid være forgæves; thi det vil ikke kunne skee uden Vilkaarlighed og Uretfærdighed mod alle dem, der nu besidde Fæstegods og have besiddet det i 60 til